

Eduskunta
Hallintovaliokunta
HaV@eduskunta.fi

Kuuleminen 1.10.2025 klo 11:45; asiantuntijalausunto

HAK; Hätäkeskuslaitoksen lausunto hallintovaliokunnalle hallituksen esityksestä Eduskunnalle talousarviosta vuodelle 2026

Kuten talousarvioesityksessä todetaan, suurvaltojen kiihtyvä strateginen kilpailu, kansainvälisen monenkeskisen sääntöpohjaisen yhteistyön heikkeneminen sekä Venäjän hyökkäyssota ja suurvaltapyrkimykset vaikuttavat laaja-alaisesti ja pitkäaikaisesti Suomen turvallisuus- ja toimintaympäristöön pitäen sen epävakana ja jännitteisenä.

Sisäisen turvallisuuden viranomaiset, ml. Hätäkeskuslaitos, ovat ensivaste arkipäivän onnettomuuksista vakaviin turvallisuusuhkiin ja poikkeusoloihin. Lisääntyneen laaja-alaisen vaikuttamisen myötä on yhä tärkeämpää, että viranomaisilla on kyky ja edellytykset toimia kaikenlaisissa, vaikeastikin ennakoitavissa tilanteissa.

Kuten valtioneuvoston selonteossa sisäisestä turvallisuudesta todetaan, arjen turvallisuuspalveluiden laadukas tuottaminen lisää väestön luottamusta ja turvallisuuden kokemusta sekä luo perustan vakavimpiin häiriötilanteisiin vastaamiselle. Ihmisten tulee saada jatkossakin hätätilanteissa apua ja asiansa hoidettua viranomaisessa ilman tarpeetonta viivytystä.

Hätäkeskuslaitos tuottaa hätäkeskuspalvelut koko Suomessa Ahvenanmaata lukuun ottamatta. Hätäkeskuslaitoksen tehtävänä on ottaa vastaan hätätilanteita koskevia ja muita vastaavia pelastustoimen, poliisin, Rajavartiolaitoksen sekä sosiaali- ja terveystoimen välittömiä toimenpiteitä edellyttäviä ilmoituksia ja välittää ne edelleen asianomaisille viranomaisille ja yhteistyökumppaneille.

Hätäkeskuslaitoksen kyky ja edellytykset toimia kaikenlaisissa tilanteissa edellyttää, että hätäilmoituksia käsitteleviä hätäkeskuspäivystäjiä on riittävä määrä. Tällä hetkellä päivystäjäkoulutus ei tuota uusia päivystäjiä riittävästi vaan hätäkeskuspäivystäjien määrä vähenee Hätäkeskuslaitoksen arvion mukaan vuosittain n. 5 henkilöllä eli vuonna 2028 olisi yhteensä 20 päivystäjää vähemmän kuin vuonna 2024. Tilanteen jatkuessa tällaisena Hätäkeskuslaitoksen kyky toimia vaikeissakin oloissa heikkenee. Hätäilmoitusten käsittely ja viranomaisen hälyttäminen tulevat viivästyämään, jolloin avun saanti kestää nykyistä kauemmin.

Hätäkeskuslaitos pitääkin tärkeänä, että Pelastusopistolle myönnetään

sisäministeriön lisätalousarviossa esittämä 2,046 M€ määräraha ylimääräisen puolitoistavuotisen hätäkeskuspäivystäjäkurssin järjestämiseksi syksystä 2026 alkaen. Tällä kurssilla kyettäisiin palauttamaan päivystäjien määrä vuoden 2024 tasolle vuoden 2028 alussa. Kurssi olisi tarkoituksenmukaista järjestää pääkaupunkiseudulla, koska hätäkeskuspäivystäjien tarve on suurinta eteläisessä Suomessa.

Hätäkeskuspalveluiden tuottaminen edellyttää riittävän henkilöstön lisäksi toimintavarmaa ja teknisen kehityksen huomioivaa ICT-teknologiaa. Toimintaympäristön mahdollisten nopeiden muutosten lisäksi on huomioitava uudet ylikansalliset säädökset sekä yhä kehittyvä henkilötietojen suoja. Hätäkeskuslaitos tuokin tässä yhteydessä esille tulevan, ICT-teknologiaa koskevan investointitarpeen, vaikka lisärahoitusta vuodelle 2026 ei esitetäkään.

Sisäisen turvallisuuden selonteossa nähdään riskitekijänä laajamittainen maahanmuutto. Tällä hetkellä Suomessa asuu yli 600.000 henkilöä, jotka puhuvat äidinkielenään muuta kuin Suomen virallista kieltä. Hätäkeskuslaitoksen toiminnan kannalta tämä tarkoittaa valmiutta käyttää tulkkauspalveluita hätäkeskuspalveluiden tuottamisessa.

Vuonna 2024 hätäilmoitusten käsittelyn yhteydessä tulkattiin 27 eri kieltä. Tulkattujen hätäilmoitusten käsittely vaatii moninkertaisesti aikaa ja voimavaroja verrattuna muihin hätäilmoituksiin eikä toimintamallia voida pitää riittävän nopeana. Tulkkausprosessi voi kestää kymmeniä minutteja. Mikäli sisäisen turvallisuuden selonteon riski laajamittaisesta maahanmuutosta toteutuu, Hätäkeskuslaitoksen nykyisillä voimavaroilla hätäilmoitusten käsittelyajat pitenevät, jolloin hätänumeroon ei kyetä vastaamaan nykyisellä tasolla eli keskimäärin 6 - 7 sekunnissa eikä tarvittavia viranomaisia hälyttämään niin nopeasti kuin nyt. Tämä tulee näkymään kaikkien hätänumeroon soittaneiden avun saannin pidentymisenä.

Hätäkeskuslaitos tulee teknologian kehittymisen myötä etsimään teknistä ratkaisua tilanteeseen. Ratkaisu tulee toteutumaan osana hätäkeskustietojärjestelmä ERICA:n kehittämistä, johon tarvitaan tulevaisuudessa erityisrahoitusta.

Hätäkeskuslaitoksen ylijohtaja

Taito Vainio

Esikuntapäällikkö

Iiro Clouberg

HÄTÄKESKUSLAITOS
NÖDCENTRALSVERKET

Lausunto

HAK-2514069 3 (3)

00.02.04

HAK-2025-858

Johdon tuki -yksikkö

25.9.2025

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu asianhallintajärjestelmässä.
Hätäkeskuslaitos 25.09.2025 klo 15:48. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi
todentaa kirjaamosta.

Jakelu

Eduskunnan hallintovaliokunta